

MILAN NOVAK

Pesmi

Popoldansko sonce jeseni, ujeto v tople barve dreves,
vonj vročega voska, ki puhti med zidovjem pokopališča,
in nepogrešljivo kadilo, ki zaniha med množico.
Za župnikove obredne besede se v valovih vetra tihotapi doneči zvok koles in bobnenje lokomotive.
Vlak, ki potuje od kdo ve kod do kdo ve kam.
In kdo ve koga vse pelje letos.

Morda ni slučajno, da vaški pevci niso bili deležni prav dosti védenja in znanja o petju. Ne poskušam razbrati, o čem pojejo. A čutiti je iskreno voljo, predanost, služenje.
Iz daljave se pisk lokomotive nežno vrine v njihovo pesem in preglasi basista.

V vaški gostilni se na ta dan, **DAN VSEH SVETIH**, običajno ustavijo sorodniki in znanci. Po navadi se srečajo le enkrat v letu.

Med gnečo ljudi, ki si imajo mnogo povedati, opazim osamljenega možakarja. Domačina. Z nikomer ne govori. In to, da tam na koncu klopi ne sedi prvič, se vidi na prvi pogled.
Tudi to takoj opazim, da se v svečanih oblačilih, ki nekako okorno visijo na njem, ne počuti prav domače.

Njegov odsoten pogled ni usmerjen v kozarec vina na mizi, ki se ga sploh še ni dotaknil, ampak v oguljene keramične ploščice na tleh. V fuge. V njihovo zgodbo vsrkane zemlje, dežja, kurjih iztrebkov, pomendranih črvov, stopljenega ledu, vsega, kar se je znašlo na vaški cesti in so z leti prinašali čevlji za šank. Čez vse je vtisnjena tudi črnina. Črnina sveže položenega asfalta na dvorišču.

Je tudi on zaslišal pisk lokomotive?
Tiste z vagoni iz naslednjega leta?

Srečal sem te v Padovi,
ob zrenju v presunljivo sliko,
v polmraku bazilike
Srečal sem te na hribu v Parizu,
skrivnostno si sijal
skozi barvite cerkvene vitraže
Srečal sem te v Assisiju,
globoko v tleh,
ob grobu Frančiška Asiškega
A najbolj si me presenetil
med svetopisemskim branjem
v cerkvi na Polskavi

Nič skrivnostnega,
nič čudežnega ni bilo tam
Le prisotnost topline,
miru
in občutka izpolnjenosti
Preprostost kamnitih tal
in belo popleskanih sten
ne vzbuja izkušenj izjemnosti
Nobene mističnosti ni v tem prostoru

A kljub temu je tam
občutek povezanosti
in prisotnost absolutne tišine
Tišine,
polne vseh imen,
vseh misli in dejanj
in vsa se zlivajo v to enost,
vseobsegajoč **DIH**

Medtem ko nizam vdihe in izdihe,
je tvoj dih sapa,
ki mi nariše
prav poseben nasmešek na oči
Ob odhodu so stene
še vedno bele
in tla kamnita,
a nekaj je drugače

Ko zrak nad razbeljenim kamenjem zaradi neusmiljene sončeve pripeke zamegljuje pogled v daljavo, je tudi skopa senca pod oljko zelo dobrodošla. Majhni lističi ne ustavijo vseh žarkov; tako se po tleh riše droben mozaik igre njihovih odsevov. Lahko bi v njih prepoznal kak obraz, podobo. Blag veter pomeša z vlago nasičen zrak, slike se razletijo in sestavijo se druge. Ene bolj grozne od drugih.

Pogledam skrivenčena debla in vejevje – kot da jih nekaj tlači k tlom in jim ne dovoli pogledati kvišku. Zdi se kot skesanost in pokora.

Nehote v mozaikih in ponižni drži
pod oljkami začutim občutek krivde drevesa, da njegovi listi niso vsaj malo večji in bi se bilo
mogoče v krošnji popolnoma skriti. **SO KRIVE OLJKE?**

Če bi bile oljke drugačne,
bi bil naš Novi vek
morda
tudi drugačen.

Najino prvo srečanje se je zdelo povsem nepomembno. Ti si čakal name, a v senci razpela sem te zgolj opazil.

Medtem ko te nisem iskal, si ti hodil ob meni. Prav gotovo bi se sicer spotaknil na kateri od mnogih stopnic.

Nagovoril si me drugič; takrat sem te prosil za pomoč. Natančno se spominjam obupanosti, ki je prežemala moje telo.

Bilo je zelo preprosto, le da si ti takrat vedel, jaz pa še ne. Zato si me prijel za roko in me pripeljal k sebi.

Kot si obljubil.

A nisem te spoznal. Tudi se nisem zavedal, kdo je moj gostitelj. Celó tista druga vrata, ki so vodila mimo tvoje podobe, si zapahnil. Tako sem moral mimo nje.

In tisti večer se je močno ohladilo. Zato sem ostal v zavetrju. Tik ob tebi. Takrat sem se te zavedel.

TVOJA MILINA je bila preveč nazorna, da bi jo mogel spregledati.

Povezal sem niti. In vrv, ki sem se je oprijel, me je popeljala tudi do kraja, kjer si se poslovil. Zanimivo, prav toliko let si imel takrat, kot jih imam jaz danes.

To, da prihajam na tvoj grob, sem izvedel šele dan pred tem. Ko sem bil že daleč na poti.

Po moje si bil tudi duhovit.

Spraševal sem se, če še kdaj prideš na tisti kraj, ki so ga uredili tebi v spomin. Pravzaprav ne zate, ampak zase.

Zgoraj te ni bilo. Tista ogromna stavba ni po tvojem okusu, zato te tam tudi nisem pričakoval.

Za to, da mi nisi takoj dovolil bliže, prav gotovo obstaja kak razlog. Ti že veš. Ko bo čas, bom tudi jaz. A globlje kot sem prihajal, bolj te je bilo čutiti. In vse bolj toplo mi je bilo. V prsih je zazvenela melodija, tiha kot večnost. Umaknil sem se iz vijoče se vrste in ti prisluhnil. Gotovo so v kamen zaprte kosti, ki so ostale za tabo, za koga pomembne. In zaradi njih še prihajaš tja.

Meni niso. Jaz sem čakal le na znamenje.

Znano brbotajoče gomazenje in topel val hvaležnosti, ki je stekel skozme.

Ni bilo dolgo, ni bilo odmevajoče. Bilo je le nežno spoznanje, ki me je milostno oplazilo.

V tvojem stilu.

Objel me je mir.

Sprva sem obžaloval, da sem prišel tako na kratko. A danes ne. Saj vidiš, da dojemam počasi.

Hvala za povabilo.